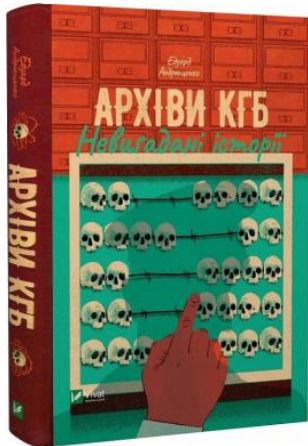

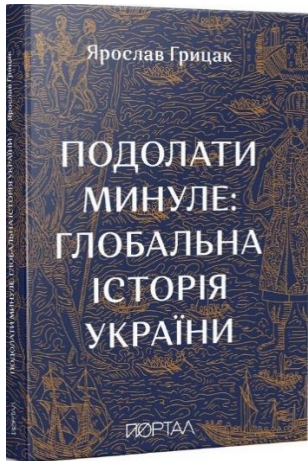
Номінація **МИНУВШИНА**

«Популярні видання / історична белетристика»:

Андриющенко Е. Архіви КГБ. Невигадані історії / Едуард Андриющенко. – Харків : Віват, 2022. – 400 с.

Героями цієї книги стали видатні митці та цинічні вбивці, агенти та чекісти, втікачі та шпигуни. Хтось підписує абсурдні зізнання, а хтось дивом рятується від смерті. Хтось планує замах на рідних, а хтось відправляється в табори через власну балакучість. Хтось лишає зухвалі послання для КГБ, а хтось бачить, як знищують результат його багаторічної праці. Всі ці епізоди дозволяють краще зрозуміти складне й повне протиріч життя українців в умовах радянського тоталітаризму.

Грицак Я. Подолати минуле: глобальна історія України / Ярослав Грицак. – Київ : Портал, 2022. – 416 с.

Ця книжка – результат 15-літньої роботи професора Ярослава Грицака. У ній автор прискіпливо препарує минуле і закликає до співтворення сучасної України. Він намагається зрозуміти сам і дати читачам розуміння, що і чому відбувається з нами тут і тепер, і яким може бути майбутнє країни. Поєднання глобального та локального є нагальною потребою для тих, хто намагається знайти вихід із кризи сучасності. Книжка пропонує такий підхід до сучасної України. Автор зазначає, що Україна утворилася внаслідок глобалізації та модернізації, разом із найтемнішими їх сторонами, пов'язаними з масовим насильством. Однак минуле – це не тюрма. Воно завжди залишає місце для вибору. Видання звертається до минулого, аби краще зрозуміти, де зараз є Україна і світ та куди вони могли б рухатися далі.

Плохій С. Українська Кліо: Нариси про історію, істориків та пам'ять / Сергій Плохій. – Київ : Кліо, 2022. – 352 с.

Нова книжка знаного українського й американського історика Сергія Плохія уміщує нариси про Україну від ранньомодерних часів до сучасності. Три розділи книги про історію, істориків та пам'ять об'єднують есеї, нариси й огляди, присвячені переломним подіям української історії та дослідникам, чий внесок у її написання найбільш значимий у новітній історії.

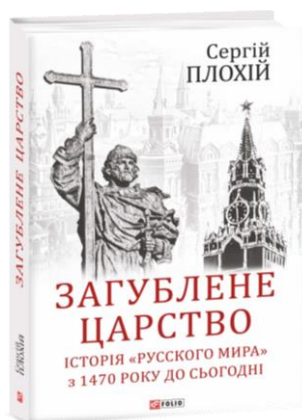
«Дослідження / документи»:

Вронська Т. Непевний контин[г]ент: Депортації із Західної України 1944–1953, режимне повсякдення, повернення / Тамара Вронська ; Нац. ун-т "Києво-Могилян. акад.", Центр європ. гуманіт. досліджень, Центр досліджень історії та культури східноєвроп. єврейства. – Київ : Дух і Літера, 2022. – 448 с.

Книга присвячена історії депортацій цивільного населення із Західної України 1944–1953 рр., започаткованих радянською владою як засіб боротьби з повстанським рухом. Це розповідь про колосальну наругу над жителями західноукраїнських земель, про страшні випробування, які випали на долю вигнанців у місяцях заслання. У праці подається реконструкція деталей інституту сімейного заручництва, організації позасудових репресій, показано виконавців та жертв. Завдяки спогадам потерпілих читач може пройти разом з ними весь хресний шлях від арешту до реабілітації, довідатися про особливості режимного повсякдення, відчувати їхній біль та незламність у прагненні повернутися на рідну землю.

Плохій С. Загублене царство. Історія «Русского міра» з 1470 року досьогодні / Сергій Плохій ; пер. : Віктор Євменов, Єгор Євменов. – Харків : Фоліо, 2022. – 320 с. – (Великий науковий проект).

Детально розглядаючи історію українського та російського народів, автор доводить, що коріння цього конфлікту заховано в самому процесі становлення Росії як держави. Та й саме піднесення як російської держави, так і російської нації, її великодержавний статус — все це трималося на Україні, якій треба було бути окремою, але невіддільною частиною Росії. Багато хто в Кремлі та за його межами у виході України з-під впливу Росії побачив атаку на саму Росію.

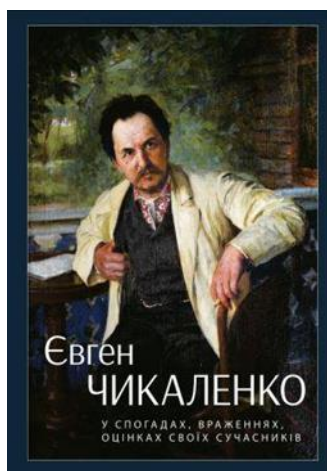
Гваньїні О. Хроніка європейської Сарматії / Олександр Гваньїні; пер. з пол. Юрій Мицик ; [відп. ред. В. А. Смолій]. – Київ : Кліо, 2022. – 1008 с.

«Хроніка європейської Сарматії» О. Гваньїні — важливе історичне джерело та пам'ятка європейської історіографії XVI–XVII ст. Написана легко, доступно й цікаво, «Хроніка...» стала неоціненним посібником для вивчення історії та географії народів і країн Центрально-Східної Європи, а також їхніх сусідів.

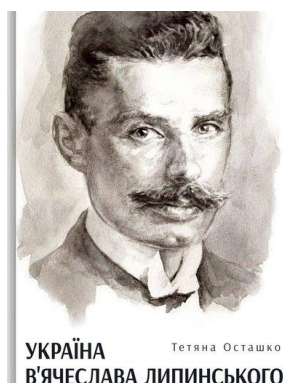
«Біографії / мемуари»:

Євген Чикаленко у спогадах, враженнях, оцінках своїх сучасників / Інна Старовойтенко та ін. – Київ : Темпора, 2022. – 664 с.

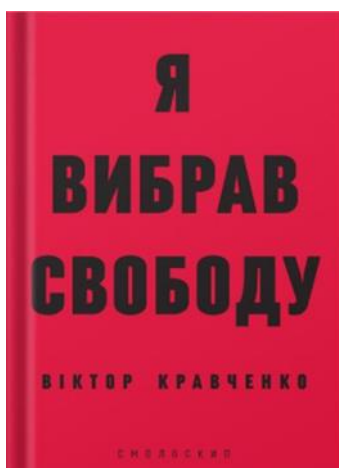

У книзі зібрані різножанрові джерела (спогади, прижиттєві та посмертні статті, листи) про Євгена Чикаленка (1861–1929), одного з провідників українського націєтворення та державотворення кін. XIX — поч. XX ст., засновника національної періодики, мецената і письменника, зразкового українського поміщика. Їхніми авторами стали його сучасники. Зібрані матеріали відображають різні періоди та грані діяльності Є. Чикаленка, наповнюють його життєпис новими біографічними фактами. Уперше знайомлять нас із Є. Чикаленком-студентом Єлисаветградського реального училища та Харківського університету, його родинним маєтком у с. Перешори на Херсонщині, господарською, видавничою, літературною працею, благодійницькими справами, зі складними 1920-ми, останніми роками життя в еміграції, взаєминами з авторами нарисів, їхніми першими оцінками ролі й значення Є. Чикаленка в українській історії.

Осташко Т. Україна В'ячеслава Липинського / Тетяна Осташко. – Київ : Темпора, 2022. – 912 с.

Книжка оповідає про життя і діяльність В'ячеслава Казимировича Липинського — визначного українського громадсько-політичного діяча, історика, політолога початку XX ст. Вперше до наукового обігу введено значний корпус документальних джерел переважно з особистого архіву В. Липинського, який зберігається в Історичному архіві УГКЦ у Римі та Східноєвропейському дослідному інституті ім. В. К. Липинського у Філадельфії (США). У додатку публікуються фотографії Історичного архіву УГКЦ у Римі, Східноєвропейського дослідного інституту ім. В. К. Липинського у Філадельфії (США) та Меморіального музею В'ячеслава Липинського у с. Затуриці Волинської області. Видання розраховане на істориків і політологів, усіх, хто цікавиться історією України.

Кравченко В. Я вибрав свободу / Віктор Кравченко; пер. Алла Пархоменко ; передм. : Ендрю Кравченко, Богдан Клід. – Київ : Смолоскип, 2022. – 726 с.

Перед вами спогади Віктора Кравченка — українця, талановитого інженера, якому вдалося залишитися живим після розгортання репресій у СРСР за часів Сталіна. Він був членом комуністичної партії, який вірив, що СРСР може стати країною щасливого майбутнього, однак, вчасно зрозумів, що таке тоталітарний режим, повсюдна брехня та системне винищення тих, хто чинив спротив злочинній системі. Віктору Кравченку вдалося втекти і за кілька років написати книжку, яка сколихнула весь західний світ.

